

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Albertov 6, 128 43 Praha 2, tel.: +420-221 951 425
fax: +420-221 99 55 14, e-mail: chromy@natur.cuni.cz

DP3/2009 – Praha, 10. 9. 2009

Posudek vedoucího diplomové práce

VÁNĚ, P. (2009): Potenciál rozvoje vnitřních periferií Česka: příklad Příbramska. Diplomová práce. UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 122 s. + 13 příloh.

Předmětem posudku je diplomová práce, která vznikala na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK v Praze od roku 2007. Práce je součástí širší mozaiky studií, jejichž ústředním motivem je snaha autorů přispět k hlubšímu poznání mechanismů polarizace prostoru, resp. zhodnocení potenciálu rozvoje vnitřních periferií.

Petr Váně se v předložené diplomové práci zabývá polarizací prostoru, resp. fenoménem vnitřních periferií na příkladu Příbramska. Analyzuje vývoj periferních oblastí v období post-totalitní a post-industriální transformace, pokouší se odhalit a interpretovat změny ve výskytu periferií a následně také hodnotí potenciál stávajících problémových oblastí se zvláštním zřetelem k úrovni a kvalitě lidského a sociálního kapitálu v území. Práce má jasně definovány cíle, výzkumné otázky i předpoklady.

Úvodní teoreticko-metodologické zarámování se nese v duchu diskuze literatury z oblasti geografie „polarizace prostoru“, „hranic a pohraničí“ a „venkova“, jakož i výzkumům lidského a sociálního kapitálu. Autor věnuje pozornost i rozboru alternativních metodologických přístupů k hodnocení problémovosti území. Je třeba vyzdvihnout věcnou stránku (kvalitní) diskuze s literaturou, snahu o precizní definování pojmů a jejich diskuzi, stejně tak i aktuálnost literatury (autor diskutuje i nejnovější příspěvky k tématu, a to jak domácí, tak zahraniční provenience). Metodika práce je opět zpracována pečlivě. Autor zdůvodňuje volbu výzkumných metod i kombinaci hodnocení kvantitativní a kvalitativní povahy (definuje jednotlivé užívané ukazatele, zdůvodňuje význam terénního šetření a strukturu dotazníku).

Ve druhé části práce (kapitoly 4–6) se autor zabývá vymezením (a charakteristikou) modelového území a analýzou vybraných rozvojových dokumentů. Analýzu problémů modelové oblasti pak vhodně doplňuje i hodnocením historickogeografických aspektů vývoje zájmového území (hodnotí zejména dlouhodobé trendy vývoje populace, změny administrativního členění).

Ve třetí části práce (kapitola 7) Petr Váně hodnotí vývoj polarizace okresu Příbram na bázi obcí. K hodnocení změn využívá tzv. demograficko-strukturální index a index polohové exponovanosti, zkonstruovaný Kosticem (2004) a ověřovaný v několika dalších diplomových pracích (např. Hazuková, Kubínová, Střížová). Přidanou hodnotu práce lze spatřit zejména v typologii periferií Příbramska a komparaci výsledků s výsledky jiných autorů (např. Musil, Müller 2008). Charakteristikou jednotlivých typů periferií na Příbramsku si Petr Váně vytvořil dobrý „odrazový

můstek“ k následnému hodnocení potenciálu rozvoje problémových území, resp. k terénnímu šetření v oblasti Březnicka.

Čtvrtou část práce (kapitola 8) tvoří kvalitativní hodnocení zájmového území Březnicka. Na základě výsledků terénního šetření Petr Váně podává relativně plastický obraz nejen o percepci problémů území místními obyvateli, ale zejména o důvěře obyvatel v instituce, o aktivitě a participaci obyvatel při veřejných akcích, resp. o regionálním milieu.

Kvalitně zpracovaný syntetizující závěr práce dokládá, že se autorovi na základě vývojového, řádovostního i strukturálního hodnocení podařilo posoudit příčiny současného „neutěšeného“ stavu území vnitřních periferií na Příbramsku, jakož i posoudit roli lidského a sociálního kapitálu v modelovém území Březnicka. Petr Váně diplomovou prací poskytuje zdařilý podklad pro následný rozbor, interpretaci a komparaci vztahu mezi „periferností“ a kvalitou lidského a sociálního kapitálu, které jsou předmětem řešení grantového projektu GAČR na našem pracovišti. Přehled teoreticko-metodologických rámců výzkumu polarizace prostoru pak také spatřuji jako zdařilý vstup autora do doktorského studijního programu Obecné otázky geografie.

Práce má jasnou vnitřní strukturu, člení se do logicky řazených (a vnitřně provázaných) kapitol, obsahuje všechny obvyklé náležitosti. Tabulky, kartogramy a grafy jsou vhodně provázány s textem. Technické provedení práce – zejména pak příloh – svědčí o autorově erudici a pečlivosti.

Petr Váně předloženou diplomovou prací prokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti a dovednost uchopit výzkumné téma, užitím a kombinací rozličných výzkumných metod naplnit předem stanovené cíle, zařadit výzkumné téma do širších souvislostí i zformulovat odpovídající závěry. Autorovi pak doporučuji, aby zejména výstupy vlastních hodnocení publikoval v odborném tisku.

Petr Váně předložil z věcného i formálního hlediska hodnotnou diplomovou práci, kterou s potěšením doporučuji k obhajobě.

RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.